

ROMÂNIA

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

Str. Gen. Berthelot 28-30, București - 70738, Tel.& Fax. (+40 1) 310.4214/3145420

Muzică

Programa

pentru

examenul de definitivare în învățământ

și obținerea gradului didactic II

Tematica orientativă

pentru

obținerea gradului didactic I

Aprobată prin Ordinul

Ministrului Educației, Cercetării și Inovării

nr. /

2009

P R O G R A M E

pentru examenele de definitivare în învățământ,

gradul didactic II și gradul didactic I

disciplina Educație muzicală

(generală și specializată - studii teoretice, interpretare

instrumentală și canto)

Pentru absolvenți ai învățământului superior cu specializări în domeniul Muzicii (Pedagogie muzicală, Compoziție, Muzicologie, Dirijat cor - orchestră, Jazz - muzică ușoară, Muzică religioasă, Interpretare instrumentală și Canto)

Programele pentru formarea continuă de specialitate a cadrelor didactice, urmăresc dezvoltarea unor noi competențe profesionale prin actualizarea și aprofundarea unor concepte și orientări actuale cu privire la educația muzicală înțeleasă ca activitate creativă specifică și interdisciplinară de formare a tinerei generații. La examenul pentru definitivare se are în vedere, atât însușirea temeinică și completă a conținutului teoretic pe care îl presupune limbajul muzical, cât și conștientizarea funcțiilor lui practice, teoretice și de abordare artistică. Totodată, se precizează necesitatea perceperii create a noțiunilor noi din domeniul științelor educației și metodologiei actuale ca premise ale optimizării calității dobândite anterior și obținerii unei calificări superioare.

Programa pentru definitivare, gradul didactic II și tematica lucrărilor didactico-științifice, pentru obținerea gradului didactic I are ca scop îndrumarea și stimularea cercetării psihopedagogice și didactice a educatorilor de artă, preocupării lor pentru studierea cu toți elevii a problemelor teoretice și practice, specifice, prin aplicații experimentale, precum și pentru fructificarea participării autorizate a acestora la dezvoltarea, modernizarea și perfecționarea actelor de învățare și exprimare prin limbajul artei muzicale.

Caracterul integrator și multicultural al acțiunilor reprezentative pentru disciplina Muzică (educație muzicală – generală și specializată), este dezvoltat în cadrul mai larg al demersului didactic. Învățarea în artă fiind teoretică și practică (și doar în acest sens, operațională), punerea în aplicare a acestui conținut implică din partea profesorilor motivații de inovare și descoperire a unor strategii, modalități tehnice, mijloace și forme active pentru stimularea creativității muzicale a elevilor. Acesta este obiectivul fundamental al îmbogățirii informației de specialitate, psihopedagogice, metodologice și al evaluării muncii fiecărui cadru didactic, a componentelor preconizate de reforma curriculară în curs de desfășurare în învățământul românesc de toate gradele.

COMPETENȚE TRANSVERSALE

- Conturarea unui profil intelectual și profesional prin consultarea constantă a materialelor bibliografice (de specialitate și din specialități înrudite). Folosirea tehnicilor moderne de informare și a metodelor specifice pentru asimilarea cunoștințelor necesare procesului didactic specific educației muzicale.
- Competența de a comunica (sinergic) cu scopul cooperării creative și al respectării diverselor opinii, al asimilării propunerilor alternative și/sau, eventual, al includerii lor în proiecte personale.
- Competența de autoevaluare și introducerea feed-back-ului în proiecția personală a carierei.
- Competența de a sesiza, la nivelul actului creativ, necesitatea alternării educației moral civice cu educația muzicală, cerința de bază a educației globale a tânărului în noua conjunctură, a mondializării.

COMPETENȚE PROFESIONALE

COMPETENȚE GENERALE ÎN DOMENIUL MUZICII

- Competența managerială asupra finalității acțiunilor (elaborarea obiectivelor, anticiparea finalităților, existența alternativelor) ca o consecință unei viziuni globale asupra domeniului muzicii.
- Competența de a selecționa între numeroase oferte o activitate cu un conținut complex și cu o finalitate pozitivă pentru educația muzicală a tânărului.

- Competența legată de afirmarea propriei personalități, din dorința de evoluție intelectuală și profesională continuă, indiferent de situațiile pasagere sau conjuncturale.
- Competența de a desfășura o activitate continuă având la bază o opțiune conștientă, privind valoarea acțiunii.

COMPETENȚE SPECIFICE

(DEFINITIVAT)

- Cunoașterea temeinică a conținuturilor științifice și didactice ale disciplinelor.
- Capacitatea de a construi/alcătui demersuri didactice interactive cu integrarea conținuturilor metodice.
- Capacitatea de adecvare a demersului didactic la colectivul clasei – elevului și/sau la specificul disciplinei.
- Capacitatea de a actualiza prin lecturi, activități în cercuri muzicale, demonstrații, expuneri, cerințele reformei curriculare; comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională.
- Capacitatea de a ține o evidență clară a activităților și documentelor; structurarea lor în funcție de importanță; includerea celor valoroase în spectacole, recitaluri sau/și în comunicări de sinteză, schimburi de informație, proiecte.

(GRADUL DIDACTIC II ȘI I)

- Selecția, aprofundarea și dezvoltarea conținuturilor științifice specifice disciplinei.
- Capacitatea de implicare profesională la îmbogățirea conținutului artistic aplicativ al instrumentelor de lucru (programe, manuale, materiale didactice).
- Capacitatea de a structura modalități originale de abordare a problemelor de limbaj muzical în cadrul activităților artistice școlare; evaluarea eficientă a diferitelor tipuri de demersuri educaționale.
- Capacitatea de modulare a demersurilor și creativității didactice; surprinderea aspectelor psihopedagogice și metodologice ale formării deprinderilor și stimulării aptitudinilor muzicale ale elevilor.
- Capacitatea de proiectare și realizare a unor demersuri de dezvoltare curriculară și intercurriculară.
- Capacitatea de a practica un management muzical eficient, în care factorul educațional interdisciplinar să fie primordial; preluarea treptată a sarcinilor manageriale de către elevi asemeni unui transfer de informație și atitudine spre tânăra generație.

N o t ă: Programă pentru specialitatea **educație muzicală generală și specializată – studii teoretice.**

Conținutul programei pentru **definitivat** este structurat astfel:

- a) teoria superioară a muzicii și solfegiu; bibliografie; (tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la gradul II);
- b) istoria muzicii universale și românești (culte: laice-religioase și populare); tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la gradul II;
- c) estetică muzicală; (tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la gradul II);
- d) forme și analize muzicale; bibliografie; (tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la gradul II);
- e) didactica educației muzicale; bibliografie;
- f) pedagogie;

Conținutul programei pentru **gradul II** este structurat astfel:

- a) teoria superioară a muzicii și solfegiu; bibliografie; (tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la definitivativ);
 - b) istoria muzicii universale și românești (culte: laice-religioase și populare); tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la definitivativ;
 - c) estetică muzicală; (tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la definitivativ);
 - d) forme și analize muzicale; bibliografie; (tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la definitivativ);
 - e) didactica educației muzicale; bibliografie;
 - f) pedagogie;
- Programă pentru specialitatea **educație muzicală specializată – interpretare instrumentală și canto**;

Conținutul programei pentru **definitivat** este structurat astfel:

Interpretare instrumentală și canto

- a) istoria muzicii universale și românești; bibliografie; estetică muzicală și forme muzicale; bibliografie; (tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la gradul II);
- b) interpretare muzicală și analiza interpretativă comparată;
- c) aspecte contemporane ale tehnicii instrumentale/vocale;
- d) didactica predării instrumentelor muzicale/cântului;
- e) pregătirea individuală în vederea susținerii probei practice de specialitate - recitalul instrumental/vocal;
- f) bibliografia este comună cu cea de la gradul II;
- g) pedagogie.

Conținutul programei pentru **gradul II** este structurat astfel:

- a) istoria muzicii universale și românești, estetică muzicală și forme muzicale; (tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la definitivativ);
- b) interpretare muzicală și analiza interpretativă comparată;
- c) aspecte contemporane ale tehnicii instrumentale/vocale;
- d) didactica predării instrumentelor muzicale/cântului;
- e) pregătirea individuală în vederea susținerii probei practice de specialitate - recitalul instrumental/vocal (probă comună cu cea de la definitivativ);
- f) bibliografia este comună cu cea de la definitivativ;
- g) pedagogie.

Tematica generală orientativă a lucrărilor didactico – științifice pentru obținerea gradului didactic I (educație muzicală generală, specializată – studii teoretice, interpretare instrumentală și canto).

Educație muzicală generală și specializată – studii teoretice

DEFINITIVAT

a) Teoria superioară a muzicii și solfegiu

1. Probleme ale sunetului muzical și ale calităților lui în semiografia muzicală tradițională și cea modernă (sec.XX).
2. Intervale muzicale: clasificare, funcțiile lor în diverse sisteme modale și în sistemul tonal. Exemple din literatura muzicală.
3. Ritmul muzical: elemente constitutive; sisteme ritmice în diverse culturi muzicale; exemple din literatura muzicală.
4. Metrica muzicală: elemente constitutive; clasificare; exemple muzicale.

5. Marele sistem modal: caracteristici, exemple din literatura muzicală, posibilități de abordare în interpretarea vocală și instrumentală în procesul de educație muzicală:

a) scări prepentatonice, (oligocordice): pentatonice, pentacordice; hexacordice; heptacordice.

b) moduri grecești, medievale apusene (gregoriene) bizantine: moduri populare românești.

6. Sistemul tonal: caracteristici raporturile dintre diferitele tonalități în cadrul creației muzicale ca mijloace ale expresiei stilistice sau tematice.

7. Agogica și dinamica muzicală - importanță, exemplificări.

Solfegierea unui exemplu muzical

Exemplele sunt de dorit să fie selectate din oferta de repertoriu pentru clasele I-XII ale curriculumului de educație muzicală

Bibliografie:

- Alexandrescu, Dragoș	- <i>Curs de teoria muzicii</i> , Ed. Muzicală, București, 2004.
- Buciu, Dan	- <i>Elemente de scriitură modală</i> , Ed. Muzicală, București 1984.
- Duțică, Gheorghe	- <i>Universul gândirii polimodale</i> , Ed. Junimea, Iași, 2004.
- Duțică, Gheorghe	- <i>Solfegiu, Dicteu, Analiză muzicală</i> , Ed. Artes, Iași 2004.
- Giuleanu, Victor	- <i>Tratat de teoria muzicii</i> , Ed. Muzicală, București, 1986.
- Râpă, Constantin	- <i>Teoria superioară a muzicii</i> , vol I-II, Ed. Media Musica, Cluj Napoca, 2002
- Urmă, Dem.	- <i>Acustica muzicală</i> , Ed. Didactică și Pedagogică, București 1982
- xxx	- <i>Colecțiile de solfegii</i> ale Facultăților de Muzică.

b) Istoria muzicii universale și românești (culte, religioase și populare)

I. Istoria muzicii universale

1. Cultura muzicală bizantină și gregoriană în Evul Mediu: caracteristici ale limbajului muzical: analiză comparativă, exemple.

2. Cultura muzicală în Renaștere: arta polifoniei corale, caracteristici, importanță, exemple.

3. Preclasicismul muzical: estetica înnoirii de limbaj muzical, genuri și forme; genurile vocal-simfonice ca expresie a stilului baroc; reprezentanți, exemple.

4. Muzica instrumentală în preclasicism: genuri, forme, organizări tonale ale muzicii, reprezentanți, exemple.

5. Clasicismul muzical: caracteristici, genuri, forme, înnoiri de limbaj în creația școlii vieneze, exemple.

6. Romantismul muzical: caracteristici, orientări estetice, genuri și forme, înnoiri de limbaj în creația compozitorilor, tematică, exemple.

7. Evoluția spectacolului de operă ca gen, formă, orientări estetice. Mari cântăreți de operă (străini și români).

8. Curente și orientări stilistice în muzica sec. XX: înnoiri de limbaj, concepții stilistice, exemple.

9. Muzica ușoară a sec. XX (de la tango la vals, rock și muzica tehno) valoare și kitsch: exemple, impact în plan social, cultural pe plan scurt, mediu și lung a promovării sau ignorării muzicii „muzicii noi”.

II. Istoria muzicii românești

1. Muzica bizantină până în sec. XIX: caracteristici, școli de renume european.

2. Muzica românească de factură cultă în sec. XIX: caracteristicile limbajului, genuri abordate, tematica, reprezentanți, exemple, importanță.

3. Etapa modernă a muzicii românești (sec. XX): orientări și direcții de creație, genuri abordate, caracteristica formelor, probleme ale utilizării folclorului muzical în creație, înnoiri

în limbaj, tematică, reprezentanți de la G.D. Kiriac la G.Enescu și reprezentanții școlilor de compoziție din București, Cluj și Iași.

4. Personalități marcante ale bizantinologiei și etnomuzicologiei românești: Anton Pann, Macarie Ieromonahul, Dimitrie Suceveanu, I.D. Petrescu, Gh. Ciobanu, Gr. Panțaru, G. Breazul, C. Brăiloiu: - contribuții personale - importanța pentru cultură și educația muzicală actuală.

5. Mofologia folclorului muzical românesc ,sursă pentru creația muzicală contemporană.

Bibliografie:

- Bentoiu, Pascal
- Bernard, Guy
- Brăiloiu, Constantin
- Breazul, George
- Brumaru, Ada
- Chelaru, Carmen
- Combarieu, J.
Dumesnil, R.
- Comișel, Emilia
- Cosma, Octavian Lazăr
- Cosma, Viorel
- Dediu-Sandu, Valentina
- Dediu-Sandu, Valentina
- Eisikovits, Max
- Firca, Clemansa Liliana
- Ghircoiașiu, Romeo
- Goléa, Antoine
- Herman, Vasile
- Hoffman, A.
- Iliuț, Vasile
- Iliuț, Vasile
- Moiescu, Titus
- Ocneanu, Gabriela
- Oprea, Gheorghe
Agapie, Larisa
- *Capodopere enesciene*, Ed. Muzicală, București, 1984.
- *L'art de la musique*.
- *Opere*, vol. I-VI, Ed. Muzicală, București, 1967-2004.
- *Pagini din istoria muzicii românești*, I-VI, Ed. Muzicală, București, 1967-2001.
- *Vîrstele Euterpei*, Ed Muzicală, București, 1972.
- *Cui i-e frică de istoria muzicii?*, vol I-III, Ed. Artes, Iași, 2007.
- *Histoire de la musique*, Paris, 1958.
- *Folclorul copiilor*, Ed. Muzicală, București 1982
- *Hronicul muzicii românești*, I-VII, Ed. Muzicală, București, 1973-1986.
- *Muzicieni români. Lexicon vol. I - IX*, Ed. Muzicală, București, 1989-2006
- *Muzica românească între 1944 – 2000*, Ed. Muzicală, București, 2002.
- *Ipostaze stilistice și simbolice ale manierismului în muzică*, București, Ed Muzicală, 1997.
- *Polifonia vocală a Renașterii*, Ed. Muzicală, București, 1966.
- *Direcții în muzica românească, 1900-1930*, Ed. Academiei, București, 1974.
- *Contribuții la istoria muzicii românești*, Ed. Muzicală, București, 1963.
- *Muzica din noaptea timpurilor pînă în zorile noi*, vol. I-II, Ed. Muzicală, București, 1987.
- *Formă și stil în noua creație românească*, Ed. Muzicală, București, 1977.
- *Drumul operei*, Ed. Muzicală, București, 1960.
- *O carte a stilurilor muzicale*, vol. I, Ed. Academiei de Muzică, București, 1996.
- *De la Wagner la contemporani*, vol I-V, Ed. Muzicală, București, 1992.
- *Muzica bizantină în spațiul cultural românesc*, Ed. Muzicală a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, București, 1996.
- *Istoria muzicii*, vol. I, Ed. TIMS, București 1993.
- *Folclor muzical românesc*, Ed. Muzicală, București, 1983.

- Oprea, Gheorghe
 - Panțiru, Grigore
 - Pascu, George
Boțocan, Melania
 - Pascu, George
Boțocan, Melania
 - Pascu, George
Boțocan, Melania
 - Pop-Oană, Rodica
 - Roland, Manuel
 - Ștefănescu, Ioana
 - Toduță, Sigismund
 - Vancea, Zeno
 - Vasile, Vasile
 - xxx
 - xxx
 - xxx
 - xxx
- *Folclorul muzical românesc*, Ed. Muzicală, București, 2002.
 - *Notația și ehurile muzicii bizantine*, Ed. Muzicală, București, 1971.
 - *Popasuri în istoria muzicii*, Ed Spiru Haret, Iași, 1995.
 - *Carte de istoria muzicii*, vol I-II, Ed. Vasiliana, Iași, 2003.
 - *Hronicul muzicii ieșene*, Ed. Noël, Iași, 1997.
 - *Creația pianistică românească din sec. al XIX-lea*, Ed. Muzicală, București, 1980.
 - *Histoire de la musique, Encyclopédie de la Pléiade*, Paris, 1960.
 - *O istorie a muzicii universale*, vol. I-IV, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1995-2002.
 - *Formele muzicale ale Barocului în operele lui J. S. Bach*, Ed. Muzicală, București, 1969.
 - *Muzica românească în sec. XIX și XX*, vol. I-II ,Ed. Muzicală, București, 1968, 1978 .
 - *Istoria muzicii bizantine și evoluția ei în spiritualitatea românească*, vol. I - II, Ed. Interprint, București, 1997.
 - *The Oxford Companion to Music, 9th edition revised*, Oxford University Press, London, 1967.
 - *Grove's Dictionary of Music and Musicians, vol. I-VI*, Macmillan & Co. Ltd, London, 1966.
 - *George Enescu, vol. I - II, Ed Academiei*, București, 1971.
 - *Wikipedia, the free Encyclopedia*, versiune electronică poliglotă, http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page.

c) Estetică muzicală

1. Categoriile esteticii în întruchiparea muzicală.
2. Dialogul artelor în epoca contemporană.
3. Aspecte ale relației dintre compozitor, interpret și public în epoca contemporană.
4. Tendințe inovatoare în arta sec. XX și statutul operei de artă.

d) Forme și analize muzicale

1. Morfologia formei muzicale: figură, celulă, motiv, perioadă/articulație.
2. Forme strofice. Formele mici (de "lied") bi-, tri- și pentastrofice. Formele strofice mari tipice și atipice.
3. Forme cu refren. Rondo-ul preclasic. Rondo-ul clasic. Rondo-ul sonată.
4. Formele variaționale. Variațiunea polifonică (ciaccona, passacaglia). Variațiunea ornamentală. Variațiunea liberă (de caracter). Tema cu variațiuni.
5. Formele tematice dezvoltătoare. Fuga. Sonata.
6. Întrepătrunderea principiilor de formă. Formele libere.

Bibliografie:

- Bughici, Dumitru
- *Dicționar de forme și genuri muzicale*, Ed. Muzicală, București, 1978.

1. Cunoașterea aptitudinilor muzicale ale elevilor: probe predictive, probe sumative, diagnosticul și prognosticul lor.
2. Secvențele tipurilor de lecții clasice; secvențele unui model instrucțional cu obiective operaționale; jocul didactic muzical; sisteme moderne de educație muzicală (Dalcroze, Orff, Rodaly, Kabalesky, Beazul.) ; exemple.
3. Metode (procedee) speciale pentru predarea, învățarea conținuturilor de educație muzicală pe domenii, conforme cu etapele de educație muzicală: procedee de predare a ritmurilor, a măsurilor, a sunetelor muzicale, a cântecelor după auz, metode de descifrare-solfegiere, inițiere instrumentală, de audiție muzicală activă, procedee de dezvoltare a imaginației prin muzică pentru etape numite convențional: pentru prenotație: clasele I-II, notație: clasele III-VI, explicații: clasele VII-X (XII), exemple.

III. Mijloace didactice

1. Resurse materiale; clasificarea pe diverse criterii, mijloace necesare pentru predarea muzicii de către profesori pentru elevi, pentru dezvoltarea imaginației acestora, aspecte metodologice.
2. Resurse muzicale; clasificare, utilizare.
3. Exercițiile muzicale, clasificare, aspecte didactice; exemple.
4. Cântecul vocal - piesa instrumentală: criterii de selectare a repertoriului; procedee de redare justă melodico-ritmică a cântecelor a pieselor instrumentale (exerciții de bază și exerciții pregătitoare cu sau fără caracter ludic), procedee de descifrare a limbajului muzical (ordinea valorilor de note, ordinea însușirii sunetelor); folclorul copiilor, cântecele pentru copii, repertoriul maturilor ca mijloace de educație muzicală, colecții de piese, utilizarea cântecelor, pieselor instrumentale pe domenii de activitate pentru atingerea celor patru obiective cadru, exemple, problema raportului dintru diapazon și ambitus în intonarea concomitentă vocal-instrumentală a unor piese, exemple.
5. Audiția muzicală - act de educare a sensibilității auditive, act de cultură: mediul sonor ca premisă a formării și dezvoltării auzului muzical (timbruri, ritmuri, tempouri, intensități, sensul melodiei); repertoriul de audiții muzicale, procedee de audiție activă cu muzică de factură figurativă (descriptivă) și nonfigurativă (abstractă), exemple; locul audiției muzicale în lecția de educație muzicală, exemple.
6. Jocul muzical, clasificare; abordări metodologice; aspecte interdisciplinare, exemple.

IV. Creativitatea în ora de educație muzicală

1. Dezvoltarea imaginației prin utilizarea temelor interdisciplinare, multi- și pluridisciplinare.
2. Empatia (jocul de rol); invențiuni melodico-ritmice, procedee sinectice, exemple din practica profesorului.

V. Evaluarea în ora de educație muzicală

1. Aprecierea generală, verificare orală, scrisă și practică (notarea subiectivă notarea obiectivă).
2. Standarde de performanță și evaluare prin probe sumative, evaluarea în ora de educație muzicală prin descriptorii de performanță, chestionarul cu itemi, rebusuri, chestionar M.C.Q., sisteme convenționale de notare (cifre, litere, calificative, culori).

Bibliografie:

- Aldea, Georgeta	- <i>Didactica educației muzicale în învățământul primar</i> , Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2004, 2006.
- Munteanu, Gabriela	
- Czire, Iosif	- <i>Educația muzicală din perspectiva creativității</i> , Ed. Univ. Muzică, București, 1998.
- Motora Ionescu, Ana	- <i>Îndrumător pentru predarea muzicii</i> , clasele I-IV, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1973.
- Motora Ionescu, Ana	- <i>Îndrumător pentru predarea muzicii</i> , clasele V-VIII, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1983.
- Dogaru, A.	

- Munteanu, Gabriela - *Jocul didactic muzical*, Ed. Academiei de Muzică, București, 1997.
- Munteanu, Gabriela - *Metodica educației muzicale pentru gimnaziu și liceu*, Ed. Sigma, București, 1999.
- Munteanu, Gabriela - *Ghidul profesorului de educație muzicală*, Ed. Sigma, București, 1999.
- Pașca, Eugenia Maria - *Educația și creația muzicală pentru perioada prenotației*, Ed. Artes, Iași, 2006.
- Pașca, Eugenia Maria - *Educația muzicală din perspectivă interdisciplinară*, Ed. Artes, Iași, 2006.
- Vasile Vasile - *Pagini nescrise din istoria culturii și pedagogiei românești* Ed. Didactica și Pedagogică, București, 1995.
- Vasile Vasile - *Metodica educației muzicale*, Ed. Muzicală, București, 2004
- Zoicaș Toma, Ligia - *Pedagogia muzicii și valorile folclorului*, Ed. Muzicală, București, 1987.
- xxx - Colecția de manuale alternative, clasele III – X.
- xxx - *Curriculum Național*, Ministerul Educației, București, 1999, 2004, 2007.

f) Pedagogie - programa pentru definitivat - profesori de toate specializările, aprobată în 2007.

GRADUL II DIDACTIC

a) Teoria superioară a muzicii și solfegiu (tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la definitivat);

b) Istoria muzicii universale și românești (culte, religioase și populare); bibliografie; (tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la definitivat);

c) Estetică muzicală (tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la definitivat);

d) Forme și analize muzicale (tematica și bibliografia sunt comune cu cele de la definitivat).

e) Didactica educației muzicale

Temele de la definitivat la care se adaugă următoarele:

I. Curriculum de educație muzicală (terminologie, analize)

1. Standardele de performanță pentru educația muzicală: opinii, soluții;
2. Curriculum la decizia școlii: tipuri, exemple.
3. Probleme ridicate de educația muzicală, ca disciplină opțională.
4. Modalități de organizare a conținuturilor educației muzicale: pe teme, pe domenii, pe criteriul cronologic; exemple comparate din manualele unice și cele alternative.
5. Predarea, învățare în cadrul ariei curriculare, „arte”: cerințe, perspective.
6. Cântul, Muzica, Educația Muzicală ca discipline de învățământ: caracteristici și deosebiri.
7. Educația muzicală extracurriculară, aspecte, exemple.

8. Educația muzicală în sistemul informal, formal și nonformal, analize și exemple.

II. Organizarea anticipată a activității didactice: proiectarea didactică

1. Probe predictive, de aptitudini muzicale utilizate de candidat.

2. Forme: - cu secvențe prestabilite, cu secvențe liberdimensionate, exemple tratate în aceste două ipostaze; - raportul dintre predare, învățare, evaluare în cele două tipuri de forme; - activitatea muzicală a elevului, componentă dominantă a formei moderne de educație muzicală; argumentare.

3. Resurse metodologice (procedee) speciale de predare, învățare, evaluare a muzicii în școli.

4. Metodele procesului de învățământ adaptate specificului orei de educație muzicală: metode expositiv-euristice, metode de tip algoritmic, evaluativ-stimulative.

5. Metode specifice etapelor de educație muzicală numite convențional prenotație, notație, explicație.

6. Raportul dintre etapele educației muzicale și ciclurile curriculare: de achiziții fundamentale, de dezvoltare, de observare și orientare, de aprofundare, de specializare: - obiectivele de referință ale etapelor, conținuturi, activități de învățare specifice, standardele de performanță și probele de evaluare aferente.

7. Necesitatea redefinirii etapelor de educație muzicală și a adaptării unor metode corespunzătoare ciclurilor curriculare.

8. Sisteme de educație muzicală recunoscute pe plan internațional: reprezentanți, caracteristici (Dalcroze, Orff, Rodaly, Kabalesky, Beazul).

9. Metode de predare a muzicii în România: reprezentanți, caracteristici.

III. Mijloace didactice/Resurse materiale

1. Categoriile de mijloace și materiale didactice necesare procesului de educație muzicală.

2. Repertoriul din colecțiile de piese vocale și instrumentale adaptate domeniilor educației muzicale și etapelor sale.

3. Audiția muzicală activă: obiective și procedee de utilizare în ora de educație muzicală.

4. Locul audiției muzicale în metodele de educație muzicală recunoscute pe plan internațional.

IV. Metode de stimulare a creativității elevilor

1. Metode de creativitate și posibilitatea adaptărilor în educația muzicală: jocul muzical de invenție, jocul didactic muzical, jocul de rol, brainstorming-ul, sinectica, concasarea, metoda 6-3-5;

2. Subiecte, teme din manuale ce se pretează la o tratare inter- și multidisciplinară, exemple.

V. Docimologia muzicală, Evaluarea ca act de apreciere a randamentului școlar

1. Evaluarea predictivă, sumativă, caracteristici, deosebiri.

2. Procedeele evaluării continue și bugetul de timp al orei de educație muzicală.

3. Perioada de evaluare sumativă: metode, procedee, mijloace, forme, rezultatele probelor sumative ca premise ale predării, învățării și evaluării ulterioare.

4. Testarea act științific de apreciere a aptitudinilor muzicale prin instrumente standardizate.

5. Probe-teste: conținut, deosebiri. Tipuri de teste.

6. Cerințele unei evaluări prin testare: probleme de organizare, aprecierea rezultatelor (diagnostic, prognostic) abilitarea profesorilor la competența de testare a aptitudinilor muzicale.

Bibliografie:

Bibliografia pentru examenul de definitivat la care se adaugă:

- Huizinga, Johan - *Homo ludens*, Univers, București, 1977.
- Ilea, Anca - *Muzica. Metodica pentru școli normale*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1994.
- Ionescu, Constantin - *Educația muzicală*, Ed. Muzicală, București, 1982.
- - *Psihologia muzicii*, Ed. Muzicală, București, 1984.

- Munteanu, Gabriela
- Munteanu, Gabriela
- Pașca, Eugenia Maria
- Pașca, Eugenia Maria
- Rapin, J.J.
- Sen, Alexandru
- *De la didactică la educația muzicală*, Ed. Fundația România de Măine, București, 1997.
- *Metodica educației muzicale pentru gimnaziu și liceu*, Ed. Sigma, București, 1999.
- *Un posibil traseu al educației muzicale din perspectivă interdisciplinară în perioada prenotației*, Ed. Artes, Iași, 2006.
- *Dimensiuni ale educației muzicale*, vol. II, Mozaic educațional, Ed. Artes, Iași, 2008.
- *Să descoperim muzica*, Ed. Muzicală, București, 1974.
- *Educație și terapie*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1978.

d) Pedagogie - programa pentru gradul didactic II – profesori de toate specializarile, aprobată în 2007.

Educație muzicală specializată – Interpretare instrumentală și Canto

DEFINITIVAT

a) Istoria muzicii universale și românești, estetică muzicală și forme muzicale

I. Istoria muzicii universale

1. Cultura muzicală europeană în evul mediu - trăsături generale.
2. Muzica în perioada Renașterii. Dezvoltarea limbajelor și a formelor polifonice. Înflorirea muzicii polifonice laice. Premise ale diversificării stilistice; madrigalul italian, chansonul francez și liedul german. Muzica instrumentală.
3. Cultura muzicală europeană în secolul al XVII-lea. Preclasicismul muzical. Melodia acompaniată. Apariția unor noi genuri muzicale vocale și vocal instrumentale. Opera, oratoriul, cantata. Muzica instrumentală. Suită, sonată, concertul, forme și genuri specifice muzicii instrumentale promovate de compozitorii italieni, francezi, germani, spanioli, englezi. Reprezentanți de frunte ai preclasicismului muzical: A. Corelli, A. Vivaldi, D. Scarlatti, A. Scarlatti, J. Ph. Rameau, J.S. Bach, G.Fr. Händel .
4. Opera în secolul al XVIII-lea. Opera seria și opera buffa. Conturarea formelor lirico-dramatice naționale (singspielul german, vodevilul și opera comică franceză, opera buffa italiană, opera engleză The Beggar's opera).
5. Clasicismul muzical. Orientarea dominantă a gândirii artistice austro-germane în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea. Estetica clasicismului - trăsături generale. Genuri, forme și limbaj în creația compozitorilor clasici vienezi: J. Haydn, W.A. Mozart și L. van Bethoven.
6. Romantismul muzical. Principii estetice și de creație în romantism. Genuri, forme și limbaj în creația compozitorilor romantici. Culturi muzicale în epoca romantică.

7. Orientări estetice și stilistice în muzica europeană la pragul dintre sec. al XIX-lea și al XX-lea; impresionism, expresionism, neoclasicism, neoromantism etc.
8. Culturi muzicale în secolul XX (franceză, germană, italiană, engleză, rusă, cehă, poloneză, română, ungară, spaniolă etc.).
9. Tendințe în muzica contemporană.

II. Istoria muzicii românești

1. Geneza școlii muzicale naționale. Realitatea românească și inspirația folclorică - factori determinanți ai identității naționale. Locul școlii noastre naționale în contextul muzicii universale.
2. Clasicismul muzical românesc. Genuri, forme și limbaj în creația compozitorilor: A. Flechtenmacher, G. Musicescu, Ed. Caudella, C. Porumbescu, G. Dima, I. Mureșianu, G. Stephănescu, C. Dimitrescu.
3. Muzica românească modernă. Direcțiile dominante și reprezentanții lor: D.G. Kiriac, I. Vidu, A. Castaldi, A. Alessandrescu, M. Jora, I.N. Ottescu, D. Cuclin, S. Drăgoi, M. Negrea, P. Constantinescu, Al.Zirra, T. Brediceanu, Dinu Lipatti și contribuția lor la dezvoltarea muzicii românești.
4. George Enescu - strălucit mesager al artei sonore românești. Trăsături stilistice definitorii în contextul valorificării creatoare a cântecului popular.
5. Muzica românească contemporană. Rolul artei muzicale în societate. Dezvoltarea artei interpretative, componistice și a muzicologiei.

Bibliografie:

- Bentoiu, Pascal	- <i>Capodopere enesciene</i> , Ed. Muzicală, București, 1984.
- Bentoiu, P.	- <i>Imagine și sens</i> , Ed. Muzicală, București, 1972.
- Bentoiu, P.	- <i>Deschideri spre lumea muzicii</i> , Ed. Eminescu, București, 1973.
- Bentoiu, P.	- <i>Gândirea muzicală</i> , Ed. Muzicală, București, 1975.
- Bernard, Guy	- <i>L'art de la musique</i>
- Breazul, George	- <i>Pagini din istoria muzicii românești</i> , I-VI, Ed. Muzicală, București, 1967-1969.
- Brumaru, Ada	- <i>Vîrstele Euterpei</i> , Ed. Muzicală, București, 1972.
- Chelaru, Carmen	- <i>Cui i-e frică de istoria muzicii?</i> , vol I-III, Ed. Artes, Iași, 2007.
- Combarieu, J.
Dumesnil, R.	- <i>Histoire de la musique</i> , Paris, 1958.
- Cosma, Octavian Lazăr	- <i>Hronicul muzicii românești</i> , I-VII, Ed. Muzicală, București, 1973-1986.
- Cosma, Viorel	- <i>Muzicieni români. Lexicon</i> , vol.I-IX, Ed. Muzicală, București, 1989-2006.
- Dediu-Sandu, Valentina	- <i>Muzica românească între 1944 – 2000</i> , Ed. Muzicală, București, 2002.
- Dediu-Sandu, Valentina	- <i>Ipostaze stilistice și simbolice ale manierismului în muzică</i> , București, Ed. Muzicală, 1997.
- Eco, U.	- <i>Opera deschisă</i> , Ed. pentru Literatura Universală, București, 1969.
- Eisikovits, Max	- <i>Polifonia vocală a Renașterii</i> , Ed. Muzicală, București, 1966.
- Firca, Clemansa L.	- <i>Direcții în muzica românească, 1900-1930</i> , Ed. Academiei, București, 1974.
- Gastoué, Amédée	- <i>Arta gregoriană</i> , Ed. Muzicală, București, 1967.
- Ghircoiașiu, Romeo	- <i>Contribuții la istoria muzicii românești</i> , Ed. Muzicală, București, 1963.
- Goléa, Antoine	- <i>Muzica din noaptea timpurilor pînă în zorile noi</i> , Ed. Muzicală, București, 1987.

- Herman, Vasile
 - Hoffman, A.
 - Iliuț, Vasile
 - Iliuț, Vasile
 - Niculescu, Șt.
 - Ocneanu, Gabriela
 - Pascu, George
Boțocan, Melania
 - Pascu, George
Boțocan, Melania
 - Pascu, George
Boțocan, Melania
 - Pop-Oană, Rodica
 - Roland, Manuel
 - Ștefănescu, Ioana
 - Toduță, Sigismund
 - Vancea, Zeno
 - xxx
 - xxx
 - xxx
 - xxx
- *Formă și stil în noua creație românească*, Ed. Muzicală, București, 1977.
 - *Drumul operei*, Ed. Muzicală, București, 1960.
 - *O carte a stilurilor muzicale*, vol I, Ed. Academiei de Muzică, București, 1996.
 - *De la Wagner la contemporani*, vol I-V, Ed. Muzicală, București, 1992-?.
 - *Reflecții despre muzică*, Ed. Muzicală, București, 1980.
 - *Istoria muzicii*, vol. I, Ed. TIMS, București, 1993.
 - *Popasuri în istoria muzicii*, Ed. Spiru Haret, Iași, 1995.
 - *Carte de istoria muzicii*, vol I-II, Ed. Vasiliana, Iași, 2003.
 - *Hronicul muzicii ieșene*, Ed Noël, Iași 1997.
 - *Creația pianistică românească din sec. al XIX-lea*, Ed. Muzicală, București, 1980.
 - *Histoire de la musique, Encyclopédie de la Pléiade*, Paris, 1960.
 - *O istorie a muzicii universale*, vol I-IV, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1995.
 - *Formele muzicale ale Barocului în operele lui J.S. Bach*, Ed. Muzicală, București, 1969.
 - *Muzica românească în sec. XIX și XX*, vol I- II, Ed. Muzicală, București, 1968, 1978
 - *George Enescu*, vol. I - II, Ed. Academiei, București, 1971.
 - *The Oxford Companion to Music, 9th edition revised*, Oxford University Press, London, 1967.
 - *Grove's Dictionary of Music and Musicians*, vol. I-VI, Macmillan & Co. Ltd, London, 1966.
 - *Wikipedia, the free Encyclopedia*, versiune electronică poliglotă, http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

III. Estetică muzicală

1. Categoriile esteticii în întruparea muzicală.
2. Dialogul artelor în epoca contemporană.
3. Aspecte ale relației dintre compozitor, interpret și public în epoca contemporană.
4. Tendințe inovatoare în arta sec. XX și statutul operei de artă.

IV. Forme și analize muzicale

1. Morfologia formei muzicale: figură, celulă, motiv, perioadă/ articulație.
2. Forme strofice. Formele mici (de "lied") bi-, tri- și pentastrofice. Formele strofice mari tipice și atipice.
3. Forme cu refren. Rondo-ul preclasic. Rondo-ul clasic. Rondo-ul sonată.
4. Formele variaționale. Variațiunea polifonică (ciaccona, passacaglia). Variațiunea ornamentală. Variațiunea liberă (de caracter). Tema cu variațiuni.
5. Formele tematice dezvoltătoare. Fuga. Sonata.
6. Întrepătrunderea principiilor de formă. Formele libere.

Bibliografie:

- Bughici, Dumitru
- *Dicționar de forme și genuri muzicale*, Ed. Muzicală, București, 1978.

- Herman, Vasile - *Formele muzicale ale clasicilor vienezi*, Conservatorul de Muzică „G. Dima“, Cluj, 1973.
- Herman, Vasile - *Formă și stil în noua creație muzicală românească*, Ed. Muzicală, București, 1977.
- Herman, Vasile - *Originile și dezvoltarea formelor muzicale*, Ed. Muzicală, București, 1982.
- Teodorescu-Ciocănea, Livia - *Tratat de forme și analize muzicale*, Ed. Muzicală, București, 2005.
- Timaru, Valentin - *Compendiu de forme și analize muzicale*, Universitatea Transilvania – Facultatea de muzică, Brașov, 1997.
- Timaru, Valentin - *Analiza muzicală între conștiința de gen și conștiința de formă*, Ed. Universității din Oradea, 2003.
- Timaru, Valentin - *Dicționar noțional și terminologic (prolegomene ale unui curs de analiză muzicală)*, Ed. Universității din Oradea, 2004.
- Toduță, Sigismund - *Formele muzicale ale Barocului în operele lui J.S. Bach*, vol I-III, Ed. Muzicală, 1969, 1973, 1978, București.
- Vasiliu, Laura - *Întrepătrunderea principiilor de formă. Curs de analiză muzicală*, Ed. Artes, Iași, 2007.
- Voiculescu, Dan - *Polifonia Barocului în lucrările lui J.S.Bach, Fuga*, Conservatorul “Gh.Dima”, Cluj, 1986.

Bibliografie suplimentară:

- Berger, G.W. - *Ghid pentru muzica instrumentală de cameră*, Ed. Muzicală, București, 1965.
- Berger, G.W. - *Cvartetele de coarde de la Hayden la Debussy*, Ed. Muzicală, București, 1970.
- Berger, G.W. - *Muzica simfonică* (vol. I - V), Ed. Muzicală, București, 1974-1977.
- Berger, G.W. - *Cvartetul de coarde de la Max Reger la Enescu*, Ed. Muzicală, București, 1979.
- Berger, G.W. - *Estetica sonatei baroce*, Ed. Muzicală, București, 1985.
- Berger, G.W. - *Estetica sonatei clasice*, Ed. Muzicală, București, 1981.
- Berger, G.W. - *Estetica sonatei romantice*, Ed. Muzicală, București, 1983.
- Berger, G.W. - *Estetica sonatei contemporane*, Ed. Muzicală, București, 1985.
- Buciu, Dan - *Elemente de scriitură modală*, Ed. Muzicală, București, 1983.

b) Interpretare muzicală și analiză interpretativă comparată

Teme generale

I. Interpretare

1. Interpretarea, act de creație.
2. Fidelitate și libertate în interpretarea instrumentală/vocală.
3. Tehnica instrumentală/vocală și expresia, factori ai procesului interpretativ.
4. Relațiile dintre imaginea sonoră și comportamentul în scenă, în timpul interpretării (recital, concert, spectacol).
5. Analiza interpretativă comparată ca procedeu în munca de autoperfecționare a instrumentistului/interpretului vocal. Recomandări și restricții în folosirea acestui procedeu.

II. Analiză comparată

1. Principii de analiză comparată, activitate formativă, mijloc de cunoaștere a diferitelor școli, tendințe, stiluri de interpretare.

2. Tradiții, inovații și contemporaneitate; perfecționarea limbajului artistic instrumental/vocal; elemente de continuitate în interpretarea muzicală.
3. Funcțiile practice ale stilisticii muzicale instrumentale/vocale, sinteză a tuturor disciplinelor muzicale, alături de o bogată cultură generală.
4. Analize comparate ale interpretărilor unora din cele mai reprezentative lucrări instrumentale/vocale din repertoriul cântului clasic, al cântului popular și al muzicii ușoare (din creația românească și universală).
5. Obiectul analizei interpretative comparate: observarea în câteva interpretări de referință ale aceleiași opere muzicale a mijloacelor diverse folosite pentru realizarea cerințelor de bază ale unei interpretări valoroase:
 - respect față de text și stilul compozitorului în condițiile unei execuții vii, creatoare, bazate pe relief și vivacitate a mijloacelor intonaționale, plasticitate ritmică, diversitate dinamică, timbrală și a modurilor de articulare - legate, staccato, frazare logică și sugestivă;
 - realizarea arhitectonicii operei muzicale prin folosirea judicioasă a dinamicii și agogicii (dozarea sonorităților în raport cu construcția de formă, echilibrarea ușoarelor accelerări sau decelerări necesare sublinierii unor structuri constante, cu păstrarea unei unități de tempo în linia mare a discursului muzical);
 - unicitatea actului creator, atât la nivelul detaliului și al construcției de ansamblu cât și la nivelul mijloacelor de expresie și al realizării dramaturgiei întregului.
6. Aspecte stilistice și interpretative ale creației muzicale din perioada Barocului, Clasicismului, Romantismului și din secolul al XX-lea.

c) Aspecte contemporane ale tehnicii instrumentale/vocale

Instrumente de coarde

1. Coordonatele acustice și tehnico-interpretative ale realizării unei intonații specifice instrumentelor de coarde.
2. Parametrii acustici și tehnico-interpretativi ai calității emisiei sonore.
3. Realizarea și funcționalitatea expresivă a elementelor tehnicii interpretative de bază, specifice mâinii drepte.
4. Realizarea și funcționalitatea expresivă a elementelor tehnicii interpretative de bază, specifice mâinii stângi.
5. Sistemica mișcărilor instrumentale. Formarea arcurilor reflexe și dezvoltarea retrocontrolului în studiul instrumentului.

Instrumente de suflat și percuție

1. Fundamentarea științifică a tehnicii instrumentale.
2. Cunoașterea construcției și a particularităților funcționale ale instrumentului, condiție de bază a dezvoltării la interpret a capacității de adaptare la tehnica acestuia.
3. Bazele anatomofiziologice și acustice ale emisiei sonore la instrumentele de suflat modern: tehnica respiratorie profesională, tehnica emisiei sonore naturale, tehnica susținerii coloanei de aer în studiu și interpretare.
4. Bazele anatomofiziologice și acustice la instrumentele de percuție.
5. Valoarea expresiv-muzicală și estetică a formării și consolidării unei tehnici instrumentale calitative (sonoritate, timbru caracteristic, articulații eficiente, degajări, agilitate).

Pian – orgă

1. Tehnica pianistică - concept psihomotric. Evoluția noțiunii: diferite concepții și puncte de referință. Sensul restrâns și sensul larg al națiunii.
2. Tehnica „generală” și tehnica „specială”.

3. Diverse modalități de formare a tehnicii pianistice (privire generală).
4. Studii, exerciții, lucrări fundamentale.
5. Conceptul de auz intern: definiția sferei reprezentărilor auditive; caracteristici; ierarhia „reprezentare auditivă – execuție motrică”; traducerea sunetelor din reprezentări auditive în sonorități adecvate la pian.”
6. Posibilitatea sugerării la pian, prin diferențieri dinamice și agogice, a unor calități de cantabilitate, prin acțiunea mecanismelor proprii omului de autoreglare a percepției.
7. Ansamblul mijloacelor tehnice-veriga finală în procesul redării pianistice a operelor muzicale.
8. Capacitatea de reacție motorică la stimuli auditivi prin reprezentări (diferențieri dinamice care însoțesc și/sau în valoare raporturile structurale din interiorul operei muzicale).
9. Fundamentele psihologice, fiziologice, biomecanice și mecanice ale tehnicii pianistice.

Canto

1. Noțiuni de anatomie și fiziologie vocală: organele respiratorii; organele vocale; rezonatorii; organele articulatorii; organul auzului; sistemul nervos; sistemul glandular; sistemul muscular.
2. Sunetul vocal și fiziologia fonației: formarea sunetului vocal; teoria mioelastică a lui Ewald; teoria neurocromatică a lui Husson; teoria neuroondulatorie a lui Parrelo; teoria relativo-rezonatorie a lui MacLeod și Sylvestre.
3. Vocea: formele fiziologice ale vocii; însușirile vocilor; atacul sunetului, poza de voce, emisia vocală; mutația; vocile și împărțirea lor; categoriile speciale de voci, caracteristica și repertoriul lor.
4. Elemente de acustică vocală: fonația și funcția respiratorie; influența cavităților faringo-buco-nazale; influența cavităților faringo-buco-nazale asupra fonației; calitățile vocii (intensitate, timbru, înălțime, vibrato și trill, inteligibilitatea vocii, modificările vocale în funcție de vârstă); corelația vocii cu sistemul endocrin; rolul organelor de articulație (limbă, maxilar inferior, buze și văl palatin) în realizarea direcțiunii (articulației, pronunției).
5. Pregătirea practică: începerea studiilor vocale; noțiuni preliminare studierii vocii; ținuta, gimnastica.
6. Respirația: respirația claviculară, costală, abdominală; respirația costadiafragmală.
7. Emisia vocală și fiziologia ei: sunetele juste și naturale; obținerea întinderii, egalizării și a supleței; imitarea în tehnica vocală; senzația de amețeală în timpul cântului; defecte vocale.
8. Interpretarea: principii generale; emoția, tracul; articularea; pronunțarea; dicția; gestul; mimica; mișcarea; interpretarea recitativului; interpretarea ariilor vechi; interpretarea muzicii de cameră; interpretarea operei; acompaniatorul și cântărețul.
9. Igiena vocală: activitatea zilnică; gimnastica igienică, sporturile; repausul, odihna, somnul, vacanța; alimentația; îmbrăcămintea; maladiile cântăreților.
10. Probleme de repertoriu: alegerea repertoriului - criterii; rolul instructiv - educativ al repertoriului.

d) Didactica predării instrumentelor muzicale/cântului

Teme generale

1. Utilizarea adecvată a terminologiei didactice generale și de specialitate din perspectiva reformei curriculare din România. Curriculum național, curriculum de bază și la decizia școlii, obiective cadru pentru clasele I - IX, competențe pentru clasele X - XII, obiective de referință, obiective operaționale, standardele de performanță, aria curriculară „arte”, lecția clasică, proiect didactic.
2. Lecția de instrument/canto; specificul acesteia în învățământul muzical de profil.

3. Metode și procedee pentru formarea și dezvoltarea deprinderilor auditive și motrice necesare cântatului la instrumentele muzicale sau vocal.
4. Criterii de selecționare a repertoriului elevului instrumentist; repertoriul și funcția sa educativ-formativă.
5. Etapele pregătirii unei lucrări muzicale - instrumentale/vocale.
6. Formarea și dezvoltarea gândirii muzicale a elevilor instrumentiști/interpreți vocali; reproducerea din memorie a pieselor din repertoriu.
7. Organizarea și îndrumarea studiului individual la elevii instrumentiști/interpreți vocali.
8. Pregătirea muzical-instrumentală și psihologică a elevilor instrumentiști / interpreți vocali, în vederea aparițiilor în public și a cântatului în ansamblu.
9. Pregătirea de performanță.
10. Caracteristicile și importanța fișei psihopedagogice a elevului.

Instrumente de coarde

1. Justețea intonației și emisia sonoră de calitate, componentele prioritare ale expresiei muzicale.
2. Formarea și ridicarea gradului de acuitate a auzului.
3. Criterii în alegerea cu discernământ a digitației și a trăsăturilor de arcuș.
4. Mijloace specifice ale tehnicii de expresie:
 - a) stângă: schimburi de poziție, duble coarde, vibrato, pizzicato, ornamente, flageolette;
 - b) mâna dreaptă: detache, legato, martellatto, tehnici speciale (spiccato, staccato, scioltto balzato, ricochet...), acorduri placate și arpegiate.
5. Formarea deprinderilor vizând citirea la prima vedere.
6. Pozarea, mimica și gestică; raportul lor cu actul interpretativ.
7. Aspecte generale privind mecanica și acustica producerii și propagării sunetelor.
8. Cultivarea cât mai diferențiată a activităților motrice a componentelor aparatului instrumental; echilibrul dintre auzul creator și sfera motorică.
9. Procedee audio-vizuale; recomandări și restricții în utilizarea lor.
10. Aspecte practice ale principiilor de învățământ aplicate la predarea și studiul instrumentelor de coarde.
11. Particularitățile lecției de instrument.
12. Resursele didactice specifice etapelor de conținut ale lecției de instrument.
13. Determinarea și dezvoltarea capacităților intelectuale implicate în studiul instrumental.
14. Determinarea și dezvoltarea aptitudinilor muzicale și a particularităților psiho-somatice specifice instrumentelor de coarde.
15. Dezvoltarea auzului anticipativ și de control. Reducerea pragului diferențial al auzului.
16. Ergonomia studiului individual. Cauzele, prevenirea și soluționarea oboselii și a crampelor musculare.

Instrumente de suflat și percuție

1. Tipuri de lecție existente în predarea instrumentelor de suflat și percuție; aspecte caracteristice.
2. Metode și procedee pentru însușirea intonației juste, dezvoltarea permanentă a celor două funcțiuni ale auzului (anticiparea și controlul).
3. Organizarea și îndrumarea studiului individual la elevii de la instrumentele de suflat și percuție.
4. Etapele pregătirii unei lucrări muzicale instrumentale de suflat și percuție.
5. Metode și procedee specifice fiecărui instrument de suflat pentru dezvoltarea la elevi a unei sonorități expresive și a tehnicii mâinilor la instrumentele de percuție.
6. Primele lecții - contactul cu instrumentul, pozare generală, așezarea mâinilor pe instrument,

poziția ambușurii, formarea respirației costo-diafragmatice.

7. Criterii de selecționare a elevilor pentru studierea instrumentelor de suflat și percuție
8. Proiectarea lecției de instrument – demers de organizare anticipată a activității didactice; alcătuirea structurii unei lecții de specialitate (instrumente de suflat și percuție) vizând: subiectul/tema lecției, obiectivul fundamental, obiective operaționale, etapele/secvențele lecției, activitatea profesorului (strategii didactice utilizate), activitatea elevului (strategii aplicate), instrumente de evaluare.
9. De la citire la podium – etapele pregătirii unei lucrări muzicale din repertoriul elevilor de la instrumentele de suflat și percuție
10. Organizarea și îndrumarea studiului individual la elevii de la instrumentele de suflat și percuție
11. Condițiile și etapele formării deprinderilor tehnice și interpretative muzical-instrumentale
12. Fundamentarea științifică a tehnicii instrumentale (instrumente de suflat și percuție): respirația, ipostazele respirației în frazarea muzicală; emisia – procesul de formare și necesitatea muzical-estetică a dezvoltării unei sonorități expresive, efecte timbrale expresive; articularea sunetelor – valoarea expresiv-muzicală a articulării sunetelor; tehnica motrică.

Pian - orgă

1. Specificul învățământului pianistic. Caracterul individual, caracterul concentric al acestuia.
2. Metode și procedee pentru depistarea, selecționarea și educarea copiilor cu aptitudini muzical-instrumentale, tratarea diferențiată, individuală a acestora. Învățământul instrumental pentru cultura muzicală (de plăcere), învățământ instrumental de performanță.
3. Condițiile performanței.
4. Exigențe actuale privind pregătirea de specialitate a profesorului de pian.
 5. Modalități de sesizare a particularităților psihice native ale elevului pianist, ca punct de plecare în schițarea preliminară a caracteristicilor interacțiunii profesor-elev pe perioade variabile de timp, în cadrul procesului educativ.”
6. Aspecte psihofizice ale studiului la instrument: definire și comentare a factorilor ce sporesc capacitatea de studiu; curba eficienței studiului; organizarea studiului; oboseala
7. Metode și tehnici de pregătire psihologică a elevului în vederea susținerii examenelor și/sau a manifestărilor publice
8. Forme ale persuasiunii didactice în învățământul instrumental. Lecția de pian ca modalitate principală a instruirii muzical-instrumentală. Specificul lecției de pian cu începătorii. Strategii ludice aplicate cu elevii de vârstă școlară mică. Organizarea studiului individual al elevului ca prelungire necesară a acțiunii didactice.
9. Metode și procedee de inițiere în arta cântatului la pian. Principalele metode și colecții de piese publicate destinate începătorilor; modalități de utilizarea acestora în cadrul lecțiilor de pian.
10. Probleme de evaluare instrumentală. Obiectiv și subiectiv în aprecierea și notarea interpretării instrumentale.
11. Notarea, simbol cu semnificații multiple pentru elevi și profesori.
12. Aspecte psihofizice ale studiului la instrument: definire și comentare a factorilor ce sporesc capacitatea de studiu; curba eficienței studiului; organizarea studiului; oboseala

Canto

1. Lecția de canto: tipuri, structură.
2. Metode de învățământ folosite în lecția de canto.
3. Rolul priceperilor, deprinderilor și aptitudinilor în lecția de canto - modalități de dezvoltare a lor.
4. Aspecte didactice predării și însușirii principalelor probleme de tehnică vocală și a repertoriului.
5. Procedeele audio-vizuale folosite în lecția de canto; modalități de utilizare a lor.

6. Rolul culturii generale și muzicale și al imaginației creatoare în stabilirea concepției interpretative.

e) Pregătirea individuală în vederea susținerii probei practice de specialitate - Recital*

Instrumente

În vederea susținerii probei practice, candidații vor pregăti un program de recital constând din:

1. O lucrare de un compozitor preclasic.
2. O lucrare de un compozitor clasic.
3. O lucrare de un compozitor romantic.
4. O lucrare de un compozitor român sau modern.
5. Citire la prima vedere a unui text muzical de dificultate medie.

Canto

Proba practică la specialitate va consta din susținerea unui recital alcătuit din 6 piese de stiluri și din epoci diferite:

1. O arie preclasică.
2. O arie de un compozitor clasic (Haydn, Mozart, Beethoven).
3. Un lied de un compozitor romantic (Schubert, Schumann, Brahms, Wolf, Liszt, Chopin, Grieg, Ceaikovski etc.).
4. Un lied de un compozitor din secolul XX (Debussy, Ravel, Duparc, Faure, Berg, Britten, Honegger, Schonberg, Stravinski etc.).
5. Un lied de un compozitor român (George Enescu, Mihail Jora, Mihail Andricu, Paul Constantinescu, Zeno Vrancea, Tudor Ciortea, Pascal Bentoiu, Doru Popovici, Nicolae Coman etc.).
6. Un cântec românesc - preluare din colecțiile: Tiberiu Brediceanu, Emil Monția, Sabin Drăgoi etc.

* - Pentru instrumentele cu coarde, suflători, percuție și artă vocală, cu acompaniament.

- Repertoriul va fi alcătuit din lucrări reprezentative prevăzute în programa analitică a claselor de specialitate din universitatea de muzică.

- Recitalul va fi susținut din memorie.

N o t ă: Pentru acele cadre didactice, care în decursul anilor s-au profilat pe genul muzicii ușoare sau populare, se permite înlocuirea a trei piese din cele de la punctele 2, 3, 4, cu altele aparținând genului vocal respectiv

* - Pentru instrumentele cu coarde, suflători, percuție și artă vocală, cu acompaniament.

- Repertoriul va fi alcătuit din lucrări reprezentative prevăzute în programa analitică a claselor de specialitate din facultățile de muzică.

- Recitalul va fi susținut din memorie.

f) Bibliografie comună pentru definitivat și gradul II - toate instrumentele și canto

Bibliografie generală:

- Abromont, Claude
Montalembert, E.	- <i>Guide de la musique baroque</i> , Ed. Fayard, Paris, 1995.
- Avesalon, I.	- <i>Dezvoltarea sensibilității muzicale</i> , Lito, Conservatorul „C. Porumbescu”, București, 1978.
- Bărbuceanu, Valeriu	- <i>Dicționar de instrumente muzicale</i> , Ed. Muzicală a Uniunii Compozitorilor din România, București, 1992.

- Bejat, M.
- Bejat, Marian
- Berger, W.G.
- Berger, W.G.
- Bernstein, Leonard
- Bocoș, Mușata
- Cassela, Alfredo
- Mortari, Virgilio
- Căpălneanu, Ioan
- Delavrancea, Cella
- Dufrene, M.
- Eco, U.
- Ionescu, C.
- Ionescu, Miron
- Ionescu, Miron
- Ionescu, Miron
- Radu, Ioan
- Kogan, G.M.
- Manz, C. Charles
- Marcus, S.
- Marcus, S.
- Meyer, Genevieve
- Nemescu, O.
- Papilian, Victor,
- Pașcanu, Alexandru
- Șchiopu, M.
- Urmă, D.
- xxx
- *Ce este talentul?*, Ed. Științifică, București, 1967.
- *Talent, inteligență, creativitate*, Ed. Științifică, București, 1971.
- *Teoria generală a sonatei*, Ed. Muzicală, București, 1987.
- *Mozart – cultură și stil*, Ed. Muzicală, București, 1991.
- *Cum să înțelegem muzica*, Ed. Muzicală, București, 1982.
- *Cercetarea pedagogică*, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2003.
- *Tehnica orchestrei contemporane*, Ed. Muzicală, București, 1965.
- *Inteligență și creativitate*, Ed. Militară, București, 1978.
- *Despre creație și interpretare*, Ed. Eminescu, București, 1982.
- *Fenomenologia experienței estetice*, Ed. Meridiane, București, 1976.
- *Tratat de semiotică generală*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1985.
- *Psihologia muzicii* (vol. I), Ed. Muzicală a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, București, 1982.
- *Lecția între proiect și realizare*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1982.
- *Demersuri creative în predare și învățare*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000.
- *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2004.
- *La porțile măiestriei*, Ed. Muzicală, București, 1963.
- *Disciplina emoțională*, Ed. Curtea Veche Publishing, București, 2005.
- *Semne despre semne*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1979
- *Artă și știință*, Ed. Eminescu, București, 1986.
- *De ce și cum evaluăm*, Ed. Polirom, Iași, 2000.
- *Capacitățile semantice de muzică?*, Ed. Muzicală, București, 1983.
- *Anatomia omului*, vol. II, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1972.
- *Despre instrumentele muzicale*, Ed. Muzicală, București, 1980.
- *Psihologia vârstelor*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1995.
- *Acustică și muzică*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1982.
- Curriculum național, București, 1999.

Instrumente de coarde

- Barta, C.
- Barbu, Casiu,
- *Curs de metodica predării și a studiului instrumentelor de coarde (cu arcuș)*, Lito, Conservatorul "G. Dima", Cluj Napoca, 1987 (ed. a II-a revizuită).
- *Curs de metodica studiului și predării instrumentelor cu coarde*, ediția a II-a, Academia de Muzică „Gh. Dima”, Cluj-Napoca.

- Brun, Paul
- Cumpătă, D.
- Corredor, Jean Marc
- Dalton, David
- Galamian, Ivan
- Geantă, L.
Manoliu, G.
- Goilay, Yoan
- Hoppenot, Dominique
- Iampolski, I.
- Iarosevici, G.
- Iarosevici, G.
- Maior, Valeriu
- Maior, Valeriu
- Mangra, Dorina
- Mangra, Dorina
- Manoliu, George
- Marcinkowska, Barbara
- Menuhin, Yehudi
- Menuhin, Diana
- Menuhin, Yehudi
Primrose, William
- Mostras, K.
- Mozart, Leopold
- Palnchard, E.
- Pavlenco, C.
- Piaget, J.
- Pujol, Emilio
- *Histoire des contrebasses à cordes, La flûte de Pan*, Paris, 1982.
- *Probleme de metodica predării și studiului viorii*, Lito, Conservatorul "C. Porumbescu", București, 1982.
- *De vorbă cu Pablo Casals*, Ed. Muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1964.
- *Playing the Viola: Conversations with William Primrose*, Oxford UP, 1988.
- *Principes of Violin Playing and Teaching*, London, 1964 (sau ediția în limba maghiară, Budapest, 1978, sau ediția în limba franceză *Enseignement et technique du violon*, ed. Van de Velde, Paris, 1995).
- *Manual de vioară* (vol. I, II, III, IV), Ed. Muzicală, București, 1961-1965.
- *The double-bass: a philosophy of playing, history, pedagogy, technique*, Editions Dobermann-Ypann, Saint-Nicolas, Québec, 2003.
- *Le violon intérieur*, Ed. Van de Velde, Paris, 1981.
- *Digitatia la vioară*, Ed. Muzicală, București, 1964.
- *Metodica predării instrumentelor de coarde*, Ed. Didactică și Pedagogică București, 1962.
- *Manual de violoncel* (vol I și II), Ed. Muzicală, București, 1960.
- *Elemente de stilistica interpretării violonistice*, Ed. MediaMusica, Cluj-Napoca, 2004.
- *Sonata modernă pentru vioară solo*, Ed. MediaMusica, Cluj-Napoca, 2004.
- *Principii de bază ale interpretării istorice baroce la instrumentele cu coarde*, Ed. MediaMusica, Cluj-Napoca, 2004.
- *Vioara barocă - interpretarea istorică în actualitate*, Ed. MediaMusica, Cluj-Napoca, 2003.
- *George Enescu poet și gânditor al viorii*, Ed. Muzicală, București, 1986.
- *Une rencontre avec André Navarra et sa méthode d'enseignement du violoncelle*, Edition Armiane, Versailles.
- *La légende du violon*, Ed. Flammarion, Paris, 1996.
- *Compagne d'un violon : ma vie avec Yehudi*, Ed Gallimard, Paris, 1987.
- *Violin and viola*, Ed. Kahn & Averill, London, 1990.
- *Intonația la violină*, Ed. Muzicală, București, 1959.
- *Méthode raisonnée pour apprendre à jouer le violon*, Ed. Zurflug, 1993.
- *Pedagogia școlară contemporană*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1992.
- *Cea mai mică metodă*, Ed. Euro-marketing, București, 1991.
- *Psihologia copilului*, Ed. Didactică și Pedagogică București, 1980.
- *El Dilema Del Sonido en la Guitarra*, Trekel, Hamburg, 1975.

- Pujol, Emilio
- Riley, Maurice W.
- Robert, Jean Pierre
- Scheeser, Reinhold
- Tingaud, Jean Luc

Instrumente de suflat și percuție

- Avesalon, Ioan
- Avesalon, Ioan
- Avesalon, I.
- Duțu, Ștefan
Exarcu, Teodorescu
- Goilă, Ioan
- Marc, Aurel
- Marc, Aurel
- Marc, Alexandru
- Pop, Grigore
- Popa, Aurel
- Goia, Ioan

Pian – orgă

- Bălan, Th.
- Cortot, A.
- Delson, V.I.
- Erbiceanu, C.
- Fischer, D.
- Giesecking, W.
- Leahu, Al.
- Long, K.
- Long, K.
- Neuhaus, H.G.
- Pitiș, A.
- Minei, I.

- *La guitarra y su historia, conferencia*, Casa Romero y Fernandez, Buenos Aires, 1932.
- *The History of the Viola*, vol. I 2nded. 1993, vol. II 1991, Ed. Braun-Brumfield, Arbor.
- *Les modes de jeu de la contrebasse, un dictionnaire de sons*, Musica Guild, 1995.
- *Metodica studiului și predării instrumentelor cu coarde*, Conservatorul „G. Enescu”, Iași, 1984.
- *Cortot-Thibaud-Casals*, Josette Lyon, Paris, 2000.
- *Principii generale de studiu și interpretare la instrumentele de suflat moderne*, Ed. Universul, București, 1997.
- *Metodica predării instrumentelor de suflat și percuție*, Ed. Universul, București, 1992.
- *Studiul clarinetului. (Metodă progresivă pentru începători)*, Lito, Conservatorul "C. Porumbescu", București, 1986.
- *Fiziologia și fiziopatologia respirației*, Ed. Medicală, București, 1979.
- *Contribuții la stilistica interpretării lucrărilor camerale pentru clarinet*, Academia de Muzică „Gheorghe Dima”, Cluj-Napoca, 2002.
- *Colaborarea compozitor-interpret în literatura muzicală de specialitate a oboiului*, Academia de Muzică „Gheorghe Dima”, Cluj-Napoca, 2005.
- *Excelența oboiului în creația marilor maestri – Sigismund Toduță – Creația pentru oboi*, Ed. MediaMusica, Cluj-Napoca, 2008.
- *Tehnica de suflat*, Ed. MediaMusica, Cluj-Napoca, 2006.
- *Instrumentele de percuție în creația românească a celei de-a doua jumătăți a secolului al XX-lea. Evoluție, specific, efecte noi*, Academia de Muzică „Gheorghe Dima”, Cluj-Napoca, 2004.
- *Instrumentele de percuție*, Ed. Muzicală a Uniunii Compozitorilor din România, București, 1972.
- *Curs de metodică a studiului și predării instrumentelor de suflat*, Universitatea de Arte „George Enescu”, Iași.

- *Principii de pianistică*, Ed. Muzicală, București, 1966.
- *Muzica franceză pentru pian*, Ed. Muzicală, București, 1966.
- *Sviatoslav Richter*, Ed. Muzicală, București, 1962.
- *Scrisori*, vol. I și II, Ed. Muzicală, București, 1989, 1992.
- *Sonatele pentru pian de Beethoven*, Ed. Muzicală, București, 1966.
- *Așa am devenit pianist*, Ed. Muzicală, București, 1987.
- *Maestrul claviaturii*, Ed. Muzicală, București, 1976.
- *La pian cu Claude Debussy*, Ed. Muzicală, București, 1968.
- *La pian cu Gabriel Faure*, Ed. Muzicală, București, 1970.
- *Despre arta pianistică*, Ed. Muzicală, București, 1960.
- *Tratat de artă pianistică*, Ed. Muzicală, București, 1982.

- Plett, E.
- Pop, Ninuca
- Popa, A.
- Răducanu, D.M.
- Răducanu, M.D.
- Taban, V.
- Tănăsescu, Dr.
- Tănăsescu, Dr.
- *Știința textului și analiza de text*, Ed. Univers, București, 1983.
- *Elemente specifice ale scriiturii pianistice enesciene*, Ed. MediaMusica, Cluj-Napoca, 2003.
- *Pianofortele în oglinda timpului său*, Ed. Muzicală, București, 1994.
- *Principiile de didactică instrumentală*, Ed. Moldova, Iași, 1994.
- *Metodica studiului și predării pianului*, Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1983.
- *Prelegeri pentru perfecționarea cadrelor didactice de la specialitatea pian*, Lito, Conservatorul "G. Dima", Cluj Napoca, 1983.
- *Dinu Lipatti*, Ed. Muzicală, București, 1962.
- *Tratat de pianistică*, Lito, Conservatorul "C. Porumbescu", București, 1986-1988.

Canto

- Câmpeanu, Liviu
- Cernei, Elena
- Constantinescu, G. și alții
- Cosma, V.
- Cristescu, D.
- Cristescu, Octav
- Consuelo Rubio de Uscătescu
- Constantin, Bogdan
- Dorizo, Al.
- Duțescu, Mircea
- Florescu, A.
- Fucito, Salvatore
Barnet Beyer
- Gârbea, Șt.
Cotul, G.
- Gârbea, Șt.
Pitiș, Marcela
- Husson, Raoul
- Ionescu-Arbore, A.
- Ionescu-Arbore, A.
- Ionescu, A.
- Ionescu, George
- Livescu, A.
- Moiescu, T.
Păun, M.
- Niculescu-Basu, G.
- Pinghireac, Emil
- *Elemente de estetică vocală*, Ed. Interferențe, București, 1975.
- *Enigme ale vocii umane*, Ed. Litera, București, 1982.
- *Ghid de operă*, Ed. Muzicală, București, 1971.
- *Elena Teodorini*, Ed. Muzicală, București, 1967
- *Cântul*, Ed. Muzicală, București, 1963
- *Cântul. Probleme de tehnică și interpretare vocală*, Ed. Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R, București, 1963.
- *Arta cântului. Estetică, teorie, interpretare*, Ed Muzicală, București, 1989.
- *Foniatrică clinică, vol I, Vocea*, Ed Viața Medicală Românească, București, 2001.
- *Vocea, mecanisme, afecțiuni, corelații*, Ed. Muzicală, București, 1972
- *Am învățat să nu strig*, Aachen, 2005.
- *Contrapunct liric*, Ed. Muzicală, București, 1987.
- *Cum a cântat Caruso (Metoda și arta sa)*, Ed. Muzicală, București, 1966.
- *Fonoaudiologie*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1967.
- *Patologie vocală*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1978.
- *Vocea cântată*, Ed. Muzicală a Uniunii Compozitorilor din România, București, 1968.
- *Interpretul teatrului liric*, Ed. Muzicală, București, 1984.
- *Realizarea spectacolului liric*, Ed. Muzicală, București, 1992.
- *Unele probleme de metodica predării cântului*, Ed. C.C.S.S., București, 1971.
- *Unele probleme de Metodica a predării cântului*, Ed. Muzicală București, 1971.
- *Despre dicțiune*, Ed. Științifică, București, 1965.
- *Opereta*, Ed. Muzicală, București, 1969.
- *Cum am cântat eu*, Ed. Muzicală, București, 1962.
- *Mirabila voce de bariton*, Ed. Muzicală, București, 2004.

- Piso, Jon
- Secăreanu, N.
- Stan, S.
- Voinea, Silvia
- *Cibernetica fonației în canto*, Ed. Muzicală, București, 2000.
- *Cântărețul artist*, Ed. Muzicală, București, 1965.
- *Tehnica vorbirii scenice*, Ed. C.C.E.S., București, 1967.
- *Incursiune în istoria artei cântului și a esteticii vocale*, Ed. Muzicală București, 2002.

g) Pedagogie - programa pentru definitivat – profesori de toate specializările, aprobată în 2007

GRADUL DIDACTIC II

a) Istoria muzicii universale și românești, estetică muzicală și forme muzicale

Temele și bibliografia sunt comune cu cele de la definitivat.

b) Interpretare muzicală și analiza interpretativă comparată

Teme generale

I. Interpretare și elementele de semiologie

1. Principii ale semioticii muzicale în realizarea stilistică și în alegerea resurselor interpretative, specifice fiecărui grup de instrumente.

II. Analiză interpretativă comparată

1. Analiza interpretării comparate, activitate formativă permanentă.
2. Analiza interpretativă comparată, ca mijloc de recunoaștere și diferențiere a diverselor școli, tendințe, stiluri de interpretare.

Instrumente de coarde

1. Principalii factori ai expresiei muzicale în interpretarea la instrumentele de coardă (articulația, intonația, frazarea, dinamica, agogica, timbrul, vibrato etc).
2. Analiza interpretativă a unor concerte instrumentale de compozitori clasici (W.A. Mozart, J. Haydn, I. Stammitz, K. D. Dittersdorf).
3. Școala românească: compozitori și interpreți care au contribuit la dezvoltarea muzicii românești pentru instrumente de coarde și a tehnicii instrumentelor respective.
4. Tradiția interpretativă enesciană.
5. Analize interpretative comparate.

Instrumente de suflat și percuție

1. Trăsături ale interpretului contemporan, atitudinea acestuia față de muzica diferitelor epoci stilistice și, îndeosebi, față de muzica românească. Se recomandă analiza interpretativă comparată a lucrărilor: G. Enescu - Cantabile și presto pentru flaut; Carmen Petra - Trei schițe pentru oboi; L. Comes - „Măguri II” pentru clarinet; P. Jelescu: - Rapsodia dobrogeană pentru fagot; Al. Pașcanu - Nocturnă pentru corn; Al. Velehorsch - Burlesce pentru trombon (tuba); G. Enescu - „Legenda” pentru trompetă; Șt. Niculescu - Solo pentru marimbă și vibrafon.
2. Căi și mijloace de diferențiere interpretativă a lucrărilor muzicale aparținând stilului clasic și romantic din repertoriul instrumentelor de suflat (W.A. Mozart - Concertul în Sol major pentru flaut; J. Haydn - Concertul în Do major pentru oboi; C. M. von Weber - Concertul nr. 2 pentru clarinet și Concertul Fa major pentru fagot; J. Haydn - Concertul în Mi bemol major pentru trompetă; G. Fr. Händel - Concertul în Fa minor pentru trombon; R. Strauss - Concertul Mi bemol major nr. 1 pentru corn).
3. Aspecte estetice structurale și tehnice ale interpretării repertoriului contemporan, inclusiv cel românesc, la instrumentele de suflat și percuție: tendințe, maniere, școli.

- Analiza interpretativă comparată a lucrărilor: J.Ibert - Concertul nr. 1 pentru flaut; S. Toduță.

- Sonată pentru oboi; Al. Pașcanu - Balada pentru clarinet; P. Hindemith - Sonată pentru fagot și Sonata nr. 1 pentru corn; T. Ciornea - Sonata pentru trompetă; Al. Velehorsch - Sonatină pentru trombon; A. Jolivet - Concert pentru instrumente de percuție.

Pian-orgă

1. Principalii factori ai expresiei muzicale în interpretarea pianistică.
2. Particularități ale unor lucrări din repertoriul pianistic, reprezentativ pentru fiecare stil; realizarea lor instrumentală. Se recomandă, spre ilustrarea celor două teme de mai sus, analiza interpretativă comparată a câte unei piese reprezentative pentru fiecare stil în viziunea unor interpreți consacrați pe plan mondial.
3. Interpretări comparate ale unor lucrări cu grad ridicat de complexitate în viziunea unor pianiști consacrați pe plan mondial.
4. Rolul abordării interdisciplinare cu alte domenii ale artei (literatură, poezie, plastică, arta actorului) în elaborarea imaginii muzicale.

Canto

1. Înțelegerea structurii interioare a compoziției vocale, descoperirea căilor principale, a sensului arhitectural și a raporturilor dintre diferitele elemente care alcătuiesc structura ei și aplicarea lor directă în interpretare.
2. Relația dintre imaginea sonoră - vocală și atitudinea, comportamentul întregului corp - în scenă - în timpul cântatului (recital, concert, spectacol etc.).
3. Importanța însușirii artei actorului pentru cântărețul de operă și relația care se stabilește între cântul vocal și expresia actoricească.
4. Despre importanța studiului individual – deprinderi, senzații, percepții.
5. Rolul „înregistrărilor” de lucrări celebre interpretate de mari interpreți, în formarea tânărului interpret vocal.
6. Rolul „interpretărilor pe viu” ale lucrărilor muzical - vocale; manifestarea liberă a creației interpretului - cântăreț, de fiecare dată o alta, neputându-se repeta identic.
7. Funcțiile practice ale stilisticii muzical - vocale, sinteză a tuturor disciplinelor muzicale, alături de o bogată cultură generală.
8. Principalii factori ai expresiei muzicale în interpretarea repertoriului vocal.
9. Compozitorii și interpreții care au contribuit la dezvoltarea tehnicii vocale, a formelor și genurilor muzical - vocale.
10. Coordonatele muzical - vocale ale stilului lui Verdi și a epocii sale.
11. Despre școala Bel canto-ului.

c) Aspecte contemporane ale tehnicii instrumentale/vocale

Instrumente de coarde

1. Mișcările naturale și elementele modulării emisiei de sunet. Influența între sferele activității fiecărei mâini, relația dintre mișcările specifice ale mâinii stângi și ale mâinii drepte în configurația complexă a tehnicii instrumentelor cu coarde și arcuș.
2. Realizarea și funcționalitatea expresivă a elementelor tehnicii superioare de mână stângă.
3. Realizarea și funcționalitatea expresivă a elementelor tehnicii superioare de mână dreaptă.
4. Criteriile selectării digitațiilor și a procedeelor de emisie sonoră.
5. Stilistica procedeelor tehnico-interpretative specifice fiecărui instrument.
6. Elementele mecanice și tehnico-interpretative ale modulării emisiei de sunet.

Instrumente de suflat-percuție

1. Bazele mecanice și acustice ale emisiei sonore la instrumentele de suflat și percuție.

2. Cunoașterea particularităților funcționale ale instrumentului, condiție de bază a formării unor mijloace tehnice de calitate;
3. Condiții și etape obligatorii în formarea și fixarea deprinderilor tehnice instrumentale (conștientizarea, exercițiul, automatismele, memorare, odihna, oboseala; aptitudini, talentul muzical).
4. Elemente ale tehnicii instrumentale superioare la instrumentele de suflat și percuție.
5. Probleme ale tehnicii instrumentale în secolul al XX-lea - efectele și realizarea acestora (*frulatto*, *dublu* și *triplu staccato*, respirația continuă, etc.).
6. Realizarea tehnicii și expresiei instrumentale pe toate tipurile de instrumente ale aceleiași familii (ex. flaut - flaut *piccolo* - flaut bas, oboi - corn englez - *oboe d'amore*, clarinet în *Sib* - clarinet în *La* - clarinet *piccolo* - clarinet bas, etc.).
7. Evoluția tehnicii de *vibrato*.

Pian-orgă

1. Caracteristicile reprezentative și motrice ale tehnicii pianistice profesionale.
2. Privire generală asupra structurilor de bază ale tehnicii „de degete”. Privire generală asupra structurilor de bază ale tehnicii „de braț”. „Tușeul”, o problemă de tehnică.
3. Contribuții ale școlii de pian românești la dezvoltarea teoriei și practicii tehnicii instrumentale.
4. Modalități de verificare a nivelului tehnic al elevilor și studenților la examene și concursuri.
5. Privire generală asupra componentei de reprezentare a tehnicii pianistice (profesionale).

Canto

1. Bazele științifice ale cântului: anatomofizilogice, psihologice, acustice, fonetice.
2. Mecanisme fonetice - diverse teorii.
3. Importanța tehnicii vocale în cântul de performanță și principalele sale aspecte: tehnica respirației și antrenamentul respirator, emisia vocală, articulație și pronunție.
4. Mijloace de realizare a tehnicii vocale: vocalize și clasificarea lor, exerciții, studii, lucrări muzicale de repertoriu.

d) Didactica predării instrumentelor muzicale / cântului

Temele de la definitivat la care se adaugă următoarele:

Instrumente de coarde

1. Metode și procedee moderne în predarea instrumentelor de coarde, raportate la etapele evolutive ale psihologiei vârștelor (pedagogia ludică, modelarea, tipizarea, algoritmizarea, euristica).
2. Formativ și informativ în predarea instrumentelor de coarde.
3. Principii de docimologie în predarea instrumentelor de coarde.
4. Particularități psiho-afective și tehnico-interpretative ale diferitelor tipuri de contact cu publicul (recitalul de grup, recitalul individual, concertul cu orchestra, examenul și concursul).

Instrumente de suflat-percuție

1. Incursiune în istoricul instrumentelor de suflat și percuție de la origini și până la cristalizarea tipurilor actuale; cunoașterea particularităților funcționale ale instrumentelor de suflat și percuție, condiție în formarea unor deprinderi tehnice calitative la elevii instrumentiști (particularizare la specializarea candidatului).
2. Criterii de selecționare a repertoriului elevilor de la instrumentele de suflat și percuție.
3. Pregătirea elevilor pentru performanță.
4. Formarea și dezvoltarea memoriei, a gândirii și imaginației muzicale la elevii de la instrumentele de suflat și percuție.

5. Locul și rolul audiției muzicale în lecția de instrument; act de educare a sensibilității muzicale și de formare a capacităților de receptare și de redare a muzicii.
6. Pregătirea psihologică a elevilor în vederea apariției scenice.
7. Importanța fișei de caracterizare psihopedagogică în activitatea de formare și dezvoltare a viitorului muzician.
8. Creativitatea în lecția de instrument; modalități de dezvoltare a acesteia.
9. Formarea gândirii critice, autocritice, reflexive, autonome; raportul dintre asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor.
10. Evaluarea elevilor de la instrumentele de suflat și percuție – criterii de evaluare, tipuri de evaluare, metode și instrumente de evaluare.
11. Dinamica relației profesor-elev în procesul de învățământ; caracteristicile și semnificațiile educaționale ale relației profesor-elev.

Pian-orgă

1. Respectarea psihologiei vârstelor - criteriu sine qua non al succesului școlar pianistic.
2. Determinarea specificului predării pianului pentru fiecare ciclu de învățământ preuniversitar: primar, gimnazial, liceal cu implicațiile metodice corespunzătoare.
3. Aplicarea principiilor învățământului activ participativ ca factor determinant în formarea armonioasă a tânărului muzician instrumentist.
4. Elemente de metodologia auzului intern anticipativ la elevii aflați pe diferite trepte ale formării profesionale.
5. Tehnica pianistică - concept psihomotoric. Tehnica „generală” și tehnica „specială”. Privire asupra diverselor modalități de formare a tehnicii pianistice.
6. Metodologia studiului unei lucrări muzicale cu elevul instrumentist. Rezolvarea pasajelor dificile din lucrarea muzicală.
7. Formarea deprinderilor de studiul individual independent.
8. Metodologia citirii la prima vedere.
9. Metode și procedee de antrenare a memoriei muzicale a elevului instrumentist.
10. Indicații metodologice privind studiul individual.
11. Probleme specifice ale pedalizării în cadrul stilurilor interpretative. Coordonarea elementelor componente ale aparatului pianistic în tehnica pedalizării.

Canto

1. Aspecte noi ale creației de cânt vocal.
2. Didactica formării și cultivării vocii ca instrument al practicii artistice profesionale.
3. Specificul cântului vocal ca obiect de învățământ.
4. Principii de învățare în perioada cântului vocal.
5. Capacitatea și receptivitatea elevului în studierea cântului.
6. Logica procesului de predare și învățare a cântului.
7. Școala românească de cânt vocal.
8. Raportul profesor-elev în predarea și învățarea cântului.
9. Didactica formării și cultivării vocii ca "instrument" al practicii artistice profesionale (timbru, întindere, amplitudine, rezistență exerciții).
10. Didactica predării respirației (respirația naturală, respirația în cânt, tipuri de respirație, antrenamentul respirator).
11. Didactica predării emisiei vocale (atac, emisie, omogenitate, suplețe).
12. Didactica predării dicției (vocalism, consonantism, articulație, pronunție, dozaj, expresivitate).
13. Pregătirea, organizarea și desfășurarea lecției de cânt (tipuri de lecție, metode, procedee).
14. Didactica predării cântului cu acompaniament: vocalize-studii, repertoriu.
15. Procedee audio-vizuale care pot fi folosite în lecția de canto și modalități de utilizare a lor

e) Pregătirea individuală în vederea susținerii probei practice de specialitate - Recital*(probă comună cu cea de la definitivat)

e) Bibliografia este comună cu cea de la definitivat.

f) Pedagogie - programa pentru gradul didactic II – profesori de toate specializarile, aprobată în 2007.

GRADUL DIDACTIC I

Tematica generală orientativă a lucrărilor didactico – științifice pentru obținerea gradului didactic I (educație muzicală generală, specializată – studii teoretice, interpretare instrumentală și canto)

1. Aspecte înnoitoare ale limbajului muzical în cântecele pentru copii, create de compozitori români contemporani.
2. Didactica formării și educării vocilor românești pentru cântul coral (copii, tineri, adulți).
3. Interpretarea partiturilor corale (elemente teoretice și practice privind această artă a dirijorului).
4. Pronunția și dicțiunea în cântul coral (aspecte teoretice și metodică realizării lor).
5. Probleme ale tehnicii dirijatului coral (contribuția la teoria și practica tehnicii de conducere a corului).
6. Genuri și forme muzicale în creația corală a compozitorilor români.
7. Didactica formării deprinderilor de cânt necesare realizării specificului principalelor stiluri muzicale.
8. Noi modalități de abordare a modurilor populare în creația muzicală contemporană.
9. Relația dintre arta muzicii, acustica muzicală și matematică în lumina dezvoltării artei muzicale contemporane.
10. Muzica electronică și consecințele teoretice și practice ale acestei arte.
11. Fenomenul rezonanței naturale și valorificarea sa în teoria și practica muzicală contemporană.
12. Noi aspecte ale ritmului în creația muzicală contemporană, cu aplicații speciale la cea românească (dintr-un anumit gen muzical).
13. Probleme de semiologia interpretării muzicale.
14. Relația dintre interpretare și tehnica instrumentală sau locală.
15. Aspecte evolutive în organologia populară.
16. Repertoriul ocazional din zona ...
17. Repertoriul neocazional din zona ...
18. Valorificarea scenică a folclorului muzical.
19. Monografia folclorică muzicală a localității ...
20. Aportul lui ... la afirmarea artei muzicale românești.
21. Creația muzicală corală românească.
22. Tematică și măiestrie componistică.
23. Universul de idei al liedului românesc. Creația poetică și măiestrie componistică.
24. Creația simfonică și camerală românească – modalități specifice de predare în școlile generale sau în cele de specialitate.
25. Tematică și limbaj în creația de operă și balet a compozitorilor noștri.
26. Aspecte ale interferenței limbajelor artistice în epoca contemporană.
27. Categoriile estetice și înfrunțarea lor muzicală.

28. Procesul de creație muzicală și aspectul creativității.
 29. Gândirea estetică românească și arta muzicală.
 30. Audiția, factor important al educației muzicale: problemele legate de metodologia activității de audiere.
 31. Caracterul formativ al învățământului instrumental sau vocal.
 32. Aportul școlii muzicale românești la dezvoltarea teoriei și practicii instrumentale sau vocale.
 33. Orientări și cercetări în metodologia educației muzicale.
 34. Probleme specifice învățământului instrumental sau vocal în ciclurile curriculare I – IV, V – VIII și IX – XII.
 35. Criterii de alegere a repertoriului în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor.
 36. Contribuții personale în găsirea, experimentarea și selectarea unor metode și procedee cu grad ridicat de eficiență în instruirea instrumentală, respectiv locală.
 37. Contribuții la crearea și dezvoltarea didacticii predării tehnicii vocale și instrumentale.
 38. Analize de lucrări didactice destinate predării muzicii vocale sau instrumentale.
 39. Școli instrumentale (vocale) și mari interpreți români (studiu comparativ).
 40. Fundamentarea științifică a studiului și interpretării vocale sau instrumentale.
 41. Formarea deprinderilor și priceperilor instrumentale sau vocale la elevi, la școala cu program suplimentar.
 42. Metode noi de predare în învățământul instrumental la școala generală.
 43. Manualul (metoda) de instrument (studiu critic).
 44. Studiul comparativ asupra cursurilor de metodică educației muzicale în centrele universitare din România.
 45. Procedee de implementare în practica școlară a muzicii contemporane străine și românești.
 46. Concepții referitoare la educația muzicală în opinia cercetătorilor români.
 47. Serbările școlare: istorie, forme, metode, repertoriu.
 48. Intonația inegal temperată (tonală, modală, atonală), exerciții pregătitoare, solfegii, repertoriu de cântece pentru școli.
 49. Defectologia muzicală: tipologie, procedee de cercetare a dicțiunii, a intonărilor false.
 50. Folclorul muzical – recurs la metodică tradițională.
 51. Jocul muzical (de la Froebel la Boulez). Concepții românești asupra jocului muzical.
 52. Estetica jocului și explicarea principiilor ei.
 53. Metode de formare și dezvoltare a creativității în/și/prin educație muzicală școlară și extrașcolară.
 54. Caracterul formativ al învățământului instrumental sau vocal.
 55. Analiza critică a unor contradicții din lucrările teoretice (teze și antiteze, școli, metode).
 56. Conținutul și modalitățile de lucru specifice activităților muzicale în Cluburile copiilor.
 57. Proiect pentru o sală de muzică, pentru o sală de ritmică și una de creație ludică.
 58. Ateliere muzicale – spații de comunicare pentru copiii din școlile de recuperare și educare specială a persoanelor cu handicap.
 59. Didactica educației muzicale pentru vârsta a treia.
 60. Despre ornamente. Realizarea tehnică și raportarea stilistică
 61. Importanța studiului individual în formarea deprinderilor și automatismelor în interpretare
 62. Raportul text și limbaj muzical în creația vocală
- NOTĂ:** Lista elaborată mai sus este orientativă; ea poate fi completată cu teme propuse de candidați sau de conducătorii științifici și aprobată de Consiliul Departamentelor pentru Pregătirea Personalului Didactic.